

Taalkennis

De “scholen zijn weer begonnen”. Die slagzin is bij iedereen bekend. Ieder jaar wordt de weggebruiker er attent op gemaakt dat we er rekening mee moeten houden dat het jong volk weer bezit heeft genomen van fietspaden, straten, pleinen, overwegen en andere tracé 's om zich ‘van A naar B’ te begeven, dat wil zeggen van huis naar school en weer terug te fietsen en te lopen. Van ons als oud volk wordt dus

verwacht dat wij rekening houden met het feit dat het jong volk zich niet altijd aan de regels houdt.

Ik laat dit punt hier verder rusten, want deze slagzin betekent nog meer : namelijk dat het jong volk weer begonnen is om kennis te vergaren van allerlei schoolvakken, waardoor zij later een succesvolle maatschappelijke carrière kunnen opbouwen. Eén van die vakken is Nederlandse taal, zowel in woord als geschrift. En om dit vak goed tot zich te kunnen nemen, is het belangrijk dat degene die dit vak aan het jong volk onderwijst zelf ook goed van de Nederlandse tongriem is gesneden. Dat zij of hij de juiste spelling toepast bij de diverse tijden, de juiste zinsopbouw pleegt en alle letters en lettergrepen duidelijk uitspreekt. Voor een succesvolle maatschappelijke carrière is dat heel belangrijk, want als je de Nederlandse taal niet goed beheerst is het moeilijk om een vreemde taal goed te leren gebruiken. Doe je dat niet dan val je terug op ‘steenkolen engels’, ‘hotseknotsenbegonia Duits’ of welke kromme uitvoering van welke vreemde taal ook.

En als ik soms geschreven teksten in de pers tot me neem of het gesproken woord via radio of tv, dan twijfel ik wel eens aan de kennis van het Nederlands van de schrijver (m/v) of spreker (m/v). Zo zei een trainer van een Zeeuws voetbalelftal eens tegen een schrijvende journalist : ‘We hebben zich in de tweede helft goed hersteld’. Nu zijn er voor het ontstaan van deze taalknoepert enkele uitlegmogelijkheden. **A.** De betrokken trainer heeft het werkelijk zo gezegd en **B.** de betrokken scribent had niet in de gaten dat dit kromtalig Nederlands is en dus onjuist is of **C.** de noterende journalist heeft gedacht: het zal mijn tijd wel duren. Hier gingen zowel de bewuste trainer als de schrijvende verslaggever in de fout. Een journalistieke

medewerker van Omroep Zeeland TV maakte het nog bonter. Bij de grote brand van enkele maanden geleden bij een Kapels fruitteeltbedrijf zei de brave borst: ‘er zijn enorme pluimroken te zien’. Deze brave omroeper had nog niet eens in de gaten dat hij een woord verbasterde en herstelde het dus ook niet. En Jeroen Meeuws van het programma ‘Dagelijkse kost’ op het Vlaamse VRT één verblijdde zijn toehoorders met deze zin: we gaan de patatjes nu tomatieren met tomatensaus. Nu bleef het bij het gesproken woord door een Vlaamse taalgenoot, maar waar en bij wie heeft hij dat geleerd? Dit zijn maar enkele snelle voorbeelden, want soms krijg je zinnen voorgeschoteld, waarvan je tenen spontaan krom trekken vanwege de zinsbouw, het taalgebruik of de spelling. Het **gebeurd** immers nog al eens dat iemand zich vergist bij het **opnoteren** van wat de spreker aan zijn gehoor toevertrauwde.

Hoe kan het nu, vraag ik me dan af, dat de opsteller van een verslag dergelijke fouten maakt? Is het de haast, waarmee een verslag moet worden geschreven (tijdgebrek dus), is het vermoeidheid, is het onkunde of heeft hij de spellingcorrector van zijn laptopje niet ingeschakeld? Of was de ‘onderwijskundige’ van wie hij het vak Nederlands onderwezen heeft gekregen zelf niet helemaal op de hoogte van de spelregelen der Nederlandse taal? Hoeveel fouten zou deze man of vrouw behalen als hij of zij zou deelnemen aan het inmiddels door de zijdeur afgevoerde ‘Groot Dictee der Nederlandse taal’ ?

En waarom gebruikt men in de geschreven of gesproken teksten van die vreemd aanvoelende woorden als ‘raambekleding’, ‘frituristen’, ‘puttist’, het ‘three strikes out - principe’. Waarom niet in gewoon Nederlands gezegd of geschreven ‘vitrage of zonnewering’, ‘fritesdeskundige’, ‘putjesschepper’ of het ‘principe van drie keer is scheepsrecht’? De eerst

gebruikte woorden zijn voor velen ‘zo helder als koffiedik’ en de tweede mogelijkheid ‘zo klaar als een klontje’. Dat is echt ‘evident’ voor iedereen.

Het jong volk is weer naar school! Pas goed op hen, straf hun verkeersfouten niet af en hoop met mij dat zij de juiste leermeesters Nederlands krijgen die hen de juiste spelling, zinsbouw en taalgebruik kunnen bijbrengen, zodat de ‘taalpuristen’ zich steeds minder vaak groen en geel hoeven te ergeren. Hopelijk doen zij het zich ook niet aan dit geschrift.

Augustinus.